

A MI SZÍNHÁZUNK

62. SZÁM

ODA A BÁRÓSÁG

BOHÓZAT 1 FELVONÁSBAN

FORDÍTOTTA
SÁNTHA ISTVÁN

SZALÉZI MŰVEK KIADÁSA
RÁKOSPALOTA

IFJÚSÁGI SZINDARABOK

59. sz. A SZIGETVÁRI HŐSÖK

Történelmi dráma 5 felvonásban — Átdolgozta Bárány Ferenc — 16 férfiszereplő — Idő: 1566 — Szín: szultáni palota nagyterme, várterem, hadisátor, földalatti helység — Ára 1'40 P — Az előadás joga 5 példány vételével szerezhető meg.

Klasszikus époszaink legkiválóbbja, a Zrínyiász elevenedik meg e drámában, mely a régi végvárak levegőjét hozza magával. Megkapóan szép képekben tárul elénk a törökverő Zrínyi tragédiája, aki mindenkítől magára hagyva három hosszú hónapon keresztül dacol a nagy Szolimánnal, hogy végül is halálával pecsételje nagy hazaszeretetét. Meghal, de riválisa, Szolimán, nem éri meg a diadalt. Szigetvár elesik, de Zrínyi hősiessége él és örökké élni fog, hogy példát adjon az utódoknak.

60. sz. VÍG NÉMAJÁTÉKOK

Második sorozat — Ára 1 pengő — Az előadás joga 3 példány vételével szerezhető meg.

Az osztatlan sikerre való tekintettel, amely első némajáték-sorozatunkat érte, adjuk közre második hasonló tartalmú füzetünket. Mindegyik egy-egy jól sikerült burleszk-film. A füzet a következő némajátékokat tartalmazza: **Betörők a villában:** betörők és rendőrök harca. — **A szabadság hősei:** két fegyenc megszökik a börtönből. — **Ötpercnyi késés:** egy úr kívülről hallgat hangversenvt. — **Két pernahajder:** két komisz kölyök csínytevésai — **Kalandos nyaralás:** leányszereplőkkel.

61. sz. CHRISTUS-VINCIT

Missziós színmű 3 képben — Átdolgozta Vasvári Gizella — 5 férfi- és 4 fiúszereplő — Idő: jelenkor — Szín: kínai táj, missziós házikó, kínai kunyhó — Ára 1 pengő — Az előadás joga 3 példány vételével szerezhető meg.

Rendkívül hatásos misziós színjáték, amely a misszionáriusok rengeteg küzdelmét, szenvedését állítja elénk. Hőse a hittérítő, akinek a pogányok vadságán és sötét lelkén kívül a nép varázslójával is meg kell küzdenie. A krisztusi szeretet azonban diadalt arat az ördög minden incselkedésén, aki még a varázsló betegágyánál is megjelenik, hogy kárhózatba taszítsa a szerencsétlen lelket. Itt indul meg a küzdelem a hittérítő és a sátán között. A hittérítő győz és a pogány földeket bevilágítja a kereszt diadala a szent igéssel: Christus vincit!

FÉRFISZÍNPAD

**A Magyar Királyi Belügyminisztérium 109.000/1932 számú
rendelete alapján az előadás jogát fenntartjuk.**

**Az előadási jog
a kiadónál (Szalézi Művek, Rákospalota) is megszerezhető.**

A MI SZINHÁZUNK

LXII.

SZALÉZI MŰVEK KIADÁSA, RÁKOSPALOTA

1 9 3 0

ODA A BÁRÓSÁG...

BOHÓZAT 1 FELVONÁSBAN

FORDÍTOTTA

SÁNTHA ISTVÁN

DON BOSCO NYOMDA, RÁKOSPALOTA

S Z E M É L Y E K:

SZILASI GERZSON, parasztgazda	TOLLAS, jegyző
„ GYURI, ennek fia	MATYI, szolga
„ PISTA, „ „	báró FELSZEGHY
HEGYESI, kulcsár a kastélyban	

*Szin: Előkelően berendezett fogadó szoba a kastélyban
A falon egy őst ábrázoló festmény.*

IDŐ: jelenkor.

*SZILASIÉK, szerepüknek megfelelően, meg a hatás
fokozására parasztosan beszélnek.*

**A Magyar Királyi Belügyminisztérium 109.000/1932 számú
rendelete alapján az előadás jogát fenntartjuk.**

**Az előadási jog
a kiadónál (Szalézi Művek, Rákospalota) is megszerezhető.**

1. J E L E N E T

(HEGYESI).

HEGYESI. — Bizony, az örökösök, a kastély urai ma ünnepélyesen bevonulnak. — Hozza Isten őket! — Az ünnepélyes fogadásra az előkészületeket megtettem . . . Kíváncsi vagyok, milyenek az új urak, — Szilasi földbirtokos és fiai, — ennyi az egész, amit a hivatalos dolgokat elintéző Tollas jegyző úr róluk közölt. — Bizonyosan nemesemberek, előkelő modorú, nagy világi fellépésű urak. — Nem is tudom másként az örökösöket, elhúnyt uramnak nemes Toronyay ömértósága leszármazottjait elképzelni (*Matyi jobbról be*). Nos, minden rendben van?

2. J E L E N E T

(HEGYESI és MATYI).

MATYI. — Igenis kulcsár úr! Az egész kastély, a pincétől a padlásig — ragyog.

HEGYESI. — Fontos, hogy az uraság mindjárt jó benyomást nyerjen.

MATYI. — Természetes. Az iskoláját, tátva marad a bagólesőjük, tudom!

HEGYESI. — Mátyás!

MATYI. — Kulcsár úr!

HEGYESI. — Le kell szoknia e pórias szólás-módokról. Gondoljon arra, hogy ön egy ősnemesi kastélyban teljesít szolgálatot, hogy ön szerencsés lehet igen előkelő urak szolgálatában állani. Jegyezze ezt meg magának.

MATYI. — Mőgjegyzőm no!

HEGYESI. — Nem mőgjegyzőm, hanem megjegyzem.

MATYI. — Jól van no!

HEGYESI. — Nem no, hanem igenis!

MATYI. — Igenis! (*kivülről léptek hallatszanak*).

HEGYESI (*összerezzen*). — Hallja! — Léptek!

MATYI. — Alighanem az új bárók lesznek.

HEGYESI (*izgatottan*). — Jaj! Rendben vagyok? —

Matyi, a ruhám rendben van? — A nyakkendőm?

MATYI. — Rendben, — mintha most jött volna a pucarájból.

HEGYESI. — Szedje össze magát most Mátyás!

MATYI. — Jól van no! Olyan leszek, mint egy ángol!

(*Tollas belép*).

3. J E L E N E T

(*Előbbiek és TOLLAS*).

TOLLAS. — Jó napot, uraim!

HEGYESI. — Ah, ön az, jegyző úr! — És az új uraság? . . .

TOLLAS. — Rövidesen követnek. — Amint meglátta az öreg úr a kastélyt, kiszállt fiaival az autóból, hogy a környéket kissé megtekintsék.

HEGYESI. — Régi nemesek? — Az uraság báró, vagy talán gróf is?

TOLLAS (*nevetve*). — Nem, polgári család.

HEGYESI (*csalódottan*). — Polgári család? Lehetséges ez?

TOLLAS. — Hogyne. Kutatásom szerint csak Szilasi Gerzson lehet az örökös. Úgy látszik egy elszegényedett oldalági rokoni kapcsolat.

HEGYESI. — Ugyan, polgári?! — De remélem az új uraság, polgári származások ellenére is előkelő modoruak, főúri fellépéseik és szokásaik vannak.

MATYI (*mellét verve*). — Csakis, mint én la! — Bár nincs nemesi kutyabőröm, — egyszerű polgári sorból való vagyok, — de a modorom (*fejét büszkén felveti*) — legalább is örgrófi!

HEGYESI. — Ne nevetesse ki magát! Egyébként is csak annyit mondok önnek, Mátyás: Szedje össze magát, ha az új uraság megjön.

MATYI. — Helös. Rendben van no. Megjegyzöm no.

HEGYESI. --- Hát csak jöjjön Mátyás, nézzük meg, hogy a nagy sietségben nem maradt-e valami rendetlenül, mert az első impresszió a fontos.

MATYI. — Impresszeio?

HEGYESI. — Benyomás.

MATYI. — Jól van no.

HEGYESI (*Tollashoz*). — Bocsánat egy pillanatra (*Mátyival jobbra el*).

TOLLAS. — Kérem, csak tessék.

4. J E L E N E T

(TOLLAS *egyedül*).

TOLLAS (*nevetve*). — Meg fog lepődni a kulcsár úr mindjárt. Nemcsak, de ugyancsak! Le fog ülni a csodálkozástól (*kinézve az ablakon*). De már jönnek

is. Én most egyelőre visszahúzódok s a háttérből figyelem meg, mint érzik magokat az új helyzetben. Ha, ha, ha! . . . (*jobbra el*).

5. J E L E N E T

(SZILASI GERZSON és *fiai*, GYURI és PISTA).

(*Kis szünet után balról léptek*).

SZILASI (*a baloldali ajtón bedugva fejét, beles, majd megfordulva fiaihoz*). — Gyertek csak ide fiaim, ez már teszi! (*mindhárman belépnek, bátortalanul, bizonytalanul és mucsai módon, szájtátva báméskodnak mindenfelé*). — *Kisgazdák közismert ruházata van rajtuk. Az öreg csizmaszárában pipa*. — *Hónuk alatt batyu*. — *Nagy báméskodásukban már a szín közepéig jutnak, ahol tanácstalanul megállnak*).

GYURI (*megtörve a csendet*). — Ammondó volnék, nincs idehaza senki.

SZILASI. — Hát azt meg mindjárt kitapasztaljuk (*kiált*).

Jó napot! — Jó napot! — Adjon az Isten!

PISTA. — Azt hiszem kimentek a földekre, behordani a krumpiit.

GYURI. — Vagy trágyát vittek ki?

PISTA. — Hát az is lehet. Dehát én már mégis csak komótossá teszem magam (*a földre dobja batyuját és ráül*).

GYURI. — Biz én is (*úgy tesz mint Pista, azután mindketten pipára gyújtanak*).

SZILASI (*miután ugyancsak a batyujára ült*). — Hán csak mégegyszer meg kék tróbalni, van-e valaki itthun (*hol az egyik, hol a másik oldalra menve ismételten tölcseért csinál tenyeréből szája elé s kiáltozik*). Jó napot! — Adj Isten! (*az utolsó oldalnál*). Hé emberek! (*dörömböl*) Hé! — Senki sincs itt? — Gyűjjék már valaki (*újra hol az egyik, hol a másik kulisszánál*). Emberek! — Ha már nincs is itt senki, de ne hagyjanak annyit kajdászni, feleljenek! — Hátha fütyülnék, azt jobban meghallják? (*két ujját a szájába dugva, erőtlenül fütyül*).

GYURI. — Hagyja el éd'sapám, mi ezt mán jobban tudjuk. Gyere Pista! (*mindhárman fenti módon, de most már erősen többször fütyülgetnek, ahányan annyi felé fordulva*).

6. J E L E N E T

(*Előbbiek, HEGYESI és MATYI*).

HEGYESI (*izgatottan, nagy sietve Matyival, nyomában belép a színre*). — Miféle lárma ez itt? (*meglátva Szilasiékat visszahőköl*). Miféle alakok ezek itt?

MATYI (*a földön lévő batyukra mutatva*). — Úgy látszik, zsbivásár készül.

HEGYESI (*magán kívül*). — Mit akarnak itt? — Épp most, amikor az uraság, a báró úr öméltóságáék minden pillanatban megérkezhetnek! — Gyerünk csak odébb egy házzal! — Gyerünk!

MATYI (*vigyorogva*). — Bizony öregeim, kívül tágasabb,

itt ritkábban maradhattok. Az ószeres stand nem itt van, marhavásár tér is másutt.

SZILASI. — Mán nézzetek ide! Mi pedig itthon vagyunk.

GYURI és PISTA (*együgyűen nevetve*). — Igen, — mi itt vagyunk.

SZILASI. — Mi volnánk az öméltósága uraság, akiről az elébb (*Hegyesihez*) beszéltél.

GYURI. — Mi vagyunk a báró urék.

MATYI (*Pistára mutat*). — Ez a vöröshajú csak gróf lehet.

HEGYESI (*a bodorfüstfelhőket eregető fiatalemberekhez*).

— Először is tegyék el azt a koszos, bűdös pipát, mellyel itt a levegőt úgyis megfertőzték. Aztán meg szedjék össze a bugyrokot és hordják el magukat, különben erőszakkal dobatom magukat az utcára!

PISTA. — Apám! — De goromba ez az ipse.

SZILASI (*Hegyesihez*). — No most aztán én beszélek

GYURI és PISTA. — Igen. — Szóljon édesapánk!

SZILASI (*Hegyesihez*). — Hát mondd csak ecsém, miféle jószág, házialkalmatosság vagy te itt? Te akarsz itten minket egzecérozni?

GYURI (*meghúzza atyja kötényét*). — Helös, mondja csak meg neki apánk úgy magyarosan.

SZILASI. — Ha még egy szót szólsz, kihajintalak a házamból. Megértetted?

GYURI és PISTA (*kik közben bátorságot nyertek, előbbre lépnek*). — Bezony! — Repülsz, hogy a lábad se éri a földet!

7. J E L E N E T

*(Előbbiek és TOLLAS).*TOLLAS *(nevetve bejön)*. — No, no. — Mi a baj?

HEGYESI. — Mondja csak jegyző úr, mit jelentsen ez?

Miféle emberek ezek?

TOLLAS. — Ja úgy! Az urak nem ismerik egymást.

(bemutatva). Hegyesi úr, a kastély régi kipróbált

kulcsára, — Szilasi Gerzson úr és fia, törvényes

örökösei és urai a kastélynak.

HEGYESI *(hátralép és meglepetten)*. — Miiiii . . . ?

GYURI. — És az úri fiak közül én vagyok a Gyurka.

PISTA. — Én meg a Pista!

SZILASI. — Mi? Most bá, — nézel ügye?

HEGYESI. — Nem tudom megérteni . . . Nem tudom
felfogni . . .SZILASI. — Hogy megérted-e, felfogod-e, az nekem
seckójedno!TOLLAS. — Kérem, kulcsár ez így van. — Bizonyít-
hatom. — Maga meglepődött?

HEGYESI. — Meg! De nagyon!

TOLLAS. — Pedig akár tetszik, akár nem, így van!

Bele kell törődnie a változhatatlanba.

HEGYESI. — Én . . . én nemes urakat, társaságbeli
urakat, előkelő fellépésű urakat vártam, — és most —?

SZILASI. — Tán mi nem vagyunk elég jók?

HEGYESI. — De kérem, . . . bocsánat, uraim . . .
nagyságos uraim . . .GYURI *(nevetve)*. — Te Pista!

PISTA. — Mi a?

GYURI. — Most már azt mondja nekünk, „nagyságos uraim“.

PISTA. — Igen, — lassan bétörök.

TOLLAS (*Hegyesihez*). — Csak fel a fejvel! Remélem, minden símán fog menni.

HEGYESI. — Ezzel vigasztalom magam én is.

TOLLAS. — Én most Pestre utazom a közjegyzőhöz.

Elhozom az eredeti okmányokat szíves betekintésre.

— A viszontlátásra uraim!

HEGYESI. — A viszontlátásra, jegyző úr!

TOLLAS (*el*).

8. J E L E N E T

(*Ellőbbieket Tollas nélkül*).

MATYI. — Nem parancsolnak a báró urék helyet foglalni?

PISTA (*vigyorogva*). — Gyuri te!

GYURI. — Mi kő?

PISTA. — Hallottad? Most meg mán bárók vagyunk.

GYURI (*szintén vigyorog*). — Látod, mi nem lehet mán a kisgazdából.

MINDHÁROM SZILASI (*leül*).

SZILASI (*Matyihoz*). — Ki fia-bornya vagy te? Hogy hínak?

MATYI. — Én vagyok a Matyi, az inas, gróf úr.

SZILASI. — No jó van, Matyi.

MATYI. — Igenis gróf úr! (*meghajol*).

SZILASI (*mint akinek hiúságát legyezgetik*). — A fic-

kót jól nevelték. Tisztességes viselkedése van neki.

Gyere csak ide Matyi.

MATYI (*hajlongva közelebb lép*). — Parancsol gróf úr?

SZILASI. — Elsejétől 10 pengővel többet kapsz.

MATYI (*hajlongva*). — Hálás köszönetem méltóságos gróf úr.

GYURI (*vigyorog*). — Méltóságos gróf úr, — e mán mindig szebb lesz.

PISTA. — Egy fertály óra mulva már királyok leszünk.

GYURI. — Azt már nem! — Manapság elcsapják a királyokat.

HEGYESI (*hirtelen nagyon barátságosan*). — Nem óhajtanák az urak a nehéz csizmákat letenni? Az elhúnyt báró úrtól több pár kényelmes, puha papucs maradt.

SZILASI. — Papucs? Azt hoztunk magunkkal.

MATYI. — No jó! Az magától értetődik. Ha a báró urak útra mennek, magától értetődik, papucsot is visznek magukkal.

SZILASI (*kezdi lehúzni a csizmáját*).

MATYI. — Tessék csak, főméltóságú hercegséged engedelmével, ez nem Önnek való munka, — majd én! (*nagyot köp a markába, s lehúzza Szilasi csizmáját. Ezalatt Gyuri és Pista is hozzá kezdenek a csizma húzáshoz*).

SZILASI (*Gyurihoz és Pistához*). — Megálljatok! — Félre a csülkökkel! Eztán már ez nem nektek való munka! (*Hegyesihez*). Rajta fickó! Húzd le izibe a Gyuri meg a Pista urak csizmáját s ne állj itt mint a birka!

HEGYESI. — Birka? Ki az?

SZILASI. — Mindig aki kérdi.

HEGYESI. — De bocsásson meg, — a csizma lehúzás nem az én munkám.

SZILASI. — Úgy?! — Hát akkor mostantul megteszlek téged csizmáink gondnokává! — Előre! Dologra! — Ha pedig nem tetszik, — csak szóljál, — elsején megkaphatod az írásaidat.

MATYI. — Oh bocsánat gróf úr, a mi jó kulcsár urunk tudja, hogy én ezt oly szívesen teszem, s nem akart a reszortomba kontárkodni, hatásköri összeütközést előidézni (*hajbókoll*). Kérem szépen, szabadna az ögróf urfik méltóságos és mélyen tisztelt csizmáit lehúznom?

SZILASI. — Nem bánom (*Hegyesihez*). Hát csak add ide a bugyorbúl a papucsomat.

HEGYESI. — Azonnal (*kibontja a batyut, kis szünet után*). De nem találok papucsot.

SZILASI. — Nem . . .?! (*kihúzza a batyuból egy pár jókora szalmával kitömött fapapucsot*). Hát ez mi?

HEGYESI (*csodálkozva*). — Hát ez az Ön házipapucs?

SZILASI (*bebujik a papucsba*). — Hát mi volna más?

MATYI. — Talán az urfiak is el méltóztattak hozni a papucskáikat?

GYURI és PISTA. — El ám!

MATYI. — Egy pillanat kérem (*a többi batyuból ugyanolyan papucsokat szed elő*). De csinoskák!

Csudás! előkelő, elegantos kiállítás. Mi csodás fazon.

Legújabb párizsi gyártmány.

PISTA. — Fenét párizsi! A faluvégi facipős csinálta.

GYURI. — Akarsz te is egy párat, Matyi?

MATYI. — Igen megtisztelő volna rám.

GYURI. — No jó, — legközelebb hozok majd egy párat.

MATYI. — De tán előbb elhelyezném a grófi csizmákat és a hercegi poggyászt (*mindent a kulissza mögé hord*).

SZILASI. — Hát a legszükségesebbeket elhoztuk magunkkal a többi dolgunkat majd valamelyik nap elhozzuk.

PISTA. — Apám!

SZILASI. — Mi kő?

PISTA. — De meg éhültem!

GYURI. — Én is. Nincs a háznál valami harapni való?

SZILASI. — Hászen a Matyi elvitte a batyukat. Pedig benne van a szalonna, meg a kenyér is.

HEGYESI (*barátságosan*). — Az uraságok azonnal ebédelhetnek. Mit parancsolnak?

GYURI. — Hát mi van ennivaló?

HEGYESI (*felsorolva*). — Bécsiszelet, rostélyos, fatányéros, disznósült, vesepecsenye . . .

PISTA. — Megállj! Megállj! Hozhatsz mindenikből egy falást.

SZILASI. — Ugyan má no! — Ilen vackokat? (*Hegyesihez*). Van-e töltött paprika a háznál?

HEGYESI. -- Bizonyára!

SZILASI. — Hát oldalas?

HEGYESI. — Bizonyára! Biztosan!

SZILASI. — Hát pedig akkor oldalast és készíttess el a töltött paprikát és ide hozzátok.

HEGYESI (*elámulva*). — Oldalast, töltött paprikát? — Semmi mást?

GYURI. — Édes Apám! De mi most finom urak letünk, ehethénk valami jobbat is.

SZILASI. — Hogyis ne, hogy aztán elrontsátok a gyomrotokat, — olyan nincs! (*Hegyesihez*). Holnapra meg csináljanak bablevest kalbásszal.

HEGYESI. — Mit parancsolnak inni az uraságok az étkezéshez?

SZILASI. — Hát van-e valami jóféle fehér a háznál? Nem idei.

HEGYESI. — Igenis. Tizenötéves pezsgő, különféle...

SZILASI. — Pezsgő, — bolondság! Én két éves fehér asztalit gondoltam, vagy afféle hazai karcost. Hát így tám jobban megérted.

HEGYESI. — Hát ha az jobban tetszik, lehet az is.

SZILASI. — Hát akkor iszkiri, szaporán. Ide a paprikával meg az itókával.

HEGYESI. — Igenis uram!

9. J E L E N E T

(Az előbbieket HEGYESI nélkül).

GYURI (*a falon lógó arcképre mutatva*). — Mondd csak, Matyi, miféle legény ez?

MATYI. — Ez a várkastély ős ura, nemes kis és nagytoronyi felsőhegyi Toronyay Edömér gróf, máltai lovag.

GYURI. — Hisz ez akkor a mi nagybácsink!

MATYI. — Magától értetődő! Bámulom éleselméjűségét, báró úr.

PISTA. — Hát akkor a nagybácsi révén mi is kis meg, nagytoronyi Toronyay bárók vagyunk.

MATYI. — Magától értetődő. Önök bárók, mafla lovagok.

SZILASI. — Én a délebed előtt járnék, nézelődnék egy kicsinyég a kastélyunkban (*fiaihoz*). Nem gyüszttök?

GYURI. — Már én előbb inkább jól megkomálom a nagybácsinkat.

PISTA. — Én is.

SZILASI. — Hát akkor egyedül megyek (*Matyihoz*).

Ha meg lesz az ebéd, csak hozzátok ebbe a szobába oszt füttyülj egyet, arra visszajövök.

MATYI (*katonás vigyázzban, tisztelegve*). — Igenis, parancsára Kegyelmes Uram! Tehát füttyülni fogok kegyelmességedre!

SZILASI (*balra el*).

10. J E L E N E T

(GYURI, PISTA és MATYI).

GYURI. — Pislants csak ide Pista; a nagybácsinknak igazi kard figyel az oldalán.

PISTA. — Ippег olyan mint hórsi fiának aki lódoctor a katonáéknál.

GYURI. — Ha nekem is ilen kardom volna!

PISTA. — Nem volna utolsó dolog! Akkor igazi bárók, Toronyai bárók lennénk, mafla lovagok.

GYURI. — Te! Hogyan meresztgetné apánk a szemét!

PISTA. — Matyi!

MATYI. — Báró úr!

PISTA. — Nincs itt valahol két heverő kardotok?

GYURI. — Igen, — milyen szép lenne, mint báróknak itt sétifikálni. Lovagokként.

MATYI (*gondolkozva*). — Kard, — kard, — igazán nem tudnám (*huncut mosollyal*). — Ha talán a gróf úrék a mai napra pót karddal megelégednének? . . .

GYURI. — Pót kard, — mi légyen az?

PISTA. — Mindegy, — hozd csak Matyi!

MATYI. — Egy pillanat, kis és nagy mafla báró urak! (*gyorsan el*).

GYURI. — Te Esvány! — Milyen stramm fiúk leszünk.

PISTA (*vigyorogva*). — Meghiszem azt!

GYURI. — És úgy élünk, mint Marci Hevesen. Többet nem kell dolgoznunk.

PISTA. — Mégis csak szép, ha az ember csak úgy hirtelenjében kistornyosi báró, vagy nagytornyosi gróf, vagy mafla lovag lesz.

MATYI (*visszatér, madzag és díszes szénkaparó és piszkavas van nála*). — Kérem kössük csak fel szaporán a kardokat.

GYURI (*csalódottan*). — Hisz ez egy szénkaparó!

PISTA (*ugyanúgy*). — És piszkavas!

MATYI. — Igaz, — pót kard. Mára megteszi ez is.

GYURI. — Azt hiszed?

MATYI. — Magától értődő. Még ma telefonálok a poldi acélárúgyárnak s rendelék két igazi nehézlovassági, lovagi kardot.

PISTA (*örvendezve*). — Jó, helyes, Matyi.

GYURI (*Pistához*). — Kössük fel hát a pótlékot. Jobb, mégis csak jó a pótlék, ha van, mintha semmi se volna.

MATYI. — Magától értődik. — S hogy most az urak

mint igaz nemesek állanak itt, hogy oly snájdig és stramm a külsejük, a báró úréknak még az előkelő társasági beszédmodort is el kellene sajátítani, megszokni.

GYURI. — Hát hogyan megy az?

PISTA. — Matyi mutasd meg nekünk.

MATYI (*orrhangon, kényeskedve*). — Áh, бүдös egy pechem volt. Oh jaj, oly disznómód kutyául érezem magam, s elaluvék, mint egy herceg a szemetesládán. Áh!

GYURI. — No ezt megtróbalom (*utánozza*). Áh, бүдös egy pechem volt.

PISTA (*hasonlóképen*). — Oh jaj, oly disznómód kutyául érezem magam, s elaluvék, mint egy herceg a szemetesládán, Áh!

MATYI. — Nagyszerű! Valami remek!

PISTA. — No gyere Gyuri! Spacérozzunk oh egyet és gyakoroljuk magunkat a művelt társalgásban.

GYURI. — Helös. Igenis (*mindketten balra el; elmenőben*). Áh бүдös egy pechem volt . . .

PISTA (*már a szín mögöl*). — Oh jaj, oly disznómód kutyául érezem magam, s aluvék, mint egy herceg a szemetesládán. Áh!

11. J E L E N E T

MATYI (*ujjával balra mutatva, vigyorog*). — A mafla lovagok! A kis és nagy mafla bárók! (*teli tudóvel kacag*). Hahahaha! Hahahaha! Ilyen maflák! Igazi nagy maflák! Hahahaha! Hahahaha!

HEGYESI *(be)*. — De Mátyás! — Maga ebben a helyzetben még nevetni tud?

MATYI. — Muszáj nevetni! Tetszenek ezek nekem.

HEGYESI *(elnémulva)*. — Tetszenek magának?

MATYI. — Majd én elintézem a társaságot. Már mondtam önnek: én majd ráncbaszedem őket. Vigyázok a figurára.

HEGYESI. — Jószágnak, fickónak, birkának neveztek.

MATYI. — Kérem kulcsár úr, mindent a humoros oldaláról kell venni.

HEGYESI. — De ami sok, az sok. — De terítsen Mátyás, készen az ebéd; mert a társaság megint nekem esik.

MATYI. — Azonnal *(behozza és az asztalra teszi a terítőt, majd tányérokat stb. szükségeseket)*.

HEGYESI *(ezalatt)*. — Kellett ez nekem? Ezt érdekeltem? — Hivatalom húsz évig a legnagyobb megelégedésre láttam el néhai nemes kis és nagytoronyi felsőhegyi Toronyay Edömér báró úrnál, a máltai lovagnál — és most? — Be kell nyújtsam felmondásom, mert ily bárdolatlan emberekkel nem hagyok magamnak parancsolni *(kopognak)*. Szabad!

12. J E L E N E T

(HEGYESI, báró FELSZEGHY, majd MÁTYÁS).

FELSZEGHY *(balról be)*. — Jónapot, kulcsár úr!

HEGYESI. — Oh! — Felszeghy báró úr! — Jónapot kívánok méltóságos uram!

FELSZEGHY. — Megérkeztek az új, — ah az uraság?

HEGYESI. — Igenis, ép az imént.

FELSZEGHY. — Áh, mint szomszéd, óhajtanám, —
áh igen tisztelegni. — Régi nemesek?

HEGYESI *(nevetve)*. — Nem, báró úr! — De — méltóztassék helyet foglalni.

FELSZEGHY *(leülve)*. — Áh! — Hiszen ez kérem bámulatos, — hát ugyebár jó társaságbeli polgárok. — Kérem lenne szíves az uraknak bejelenteni?

MATYI *(az utolsó szavak közben tányérokkal meg-
rakottan bejön. Gyorsan az asztalra rakja)*. Egy pillanat báró úr! Majd én jelentem *(az ablakhoz megy és éleset füttyent)*.

SZILASI *(a szin mögül)*. — Kész az ebéd? Jövök már!

FELSZEGHY. — Mi volt ez?

MATYI. — Hát füttyülök neki, — akkor gyün!

13. J E L E N E T

(Az előbbieket és SZILASI).

SZILASI *(balról be)*. — No hát akkor lehet zabálni.

FELSZEGHY *(feláll, csodálkozva)*. — Áh! Áh! — Mi ez? Micsoda — ah, ah, — ember?

SZILASI *(utánozva)*. — Áh, Áh! — Mi ez? Micsoda vicces pofa?

HEGYESI. — Méltóztatnak megengedni, hogy bemutassam az urakat: Felszeghy báró úr a szomszédunk, — Szilasi Gerzson úr, a kastély új tulajdonosa.

FELSZEGHY *(egy ideig bámulja Szilasit, majd el-
hülve)*. — Miiii? — Ön az . . .

SZILASI. — Igen, én vónék, személesen. — Szép magától báró úr, hogy meglátogatott engem. Adjon Isten báró úr! (*kezet nyujt, mit a báró csak vonakodva fogad el*). Hát csak üljék le, báró úr!

FELSZEGHY. — Áh, oh! — Csodálom, — sajnálom, — de nem érek rá.

SZILASI. — Ej no! Bolondság (*lenyomja egy székebe*). Matyi! Hozz egy üveg pájinkát és két poharat; (*bizalmaskodóan Felszeghyre kacsint*). Előbb egy jó slukkot!

MATYI. — Azonnal (*jobbra el, majd rövidesen visszatér a kívánt tárgyakkal s megtölti a poharakat*).

FELSZEGHY. — Áh! Köszönet! Köszönöm! — Nem iszom alkoholt.

SZILASI. — Hisz ez nem alkohol, — csak pálinka.

FELSZEGHY (*elhárítóan*). — Nem, köszönöm, köszönöm!

SZILASI. — No, iszen, egy kis pityizálás! Nem csinál galibát! Egy liter pálinkát föl se veszünk; futja az örökségemből.

FELSZEGHY. — Ah, hiszen kérem, — ámbár, — de, — (*hebegve keresi a szót*). Ah . . . eh! . . .

SZILASI. — Mi, előkelő urak tartunk mindig össze . . . (*Hegyesihez*). De hol vannak a fiaim, az ifjú báró urak?

HEGYESI (*az ablakon kimutatva*). — Éppen ott jönnek, erre tartanak.

FELSZEGHY (*felkelve*). — Az ifjú urakat, oh! — majd más alkalommal fogom üdvözölni. Most, — eh nincs már időm, — s ugyebár (*a tányérokra mutatva*) önök étkezni óhajtanak.

SZILASI (*ismét a székbe nyomva Felszeghyt*). Tartson velünk, báró úr. Szívesen adjuk és jó étel van, — töltöttpaprika, meg oldalas.

FELSZEGHY (*összerázkódik*). — Brrr!

GYURI és PISTA (*belépnek*).

14. J E L E N E T

(*Az előbbieket, GYURI és PISTA*).

SZILASI (*a fiaihoz*). — No, itt vagytok. Ereggyetek, parolázatok az úrral s kívánjatok néki pálinkás jó reggelt! Tudjátok ez is egy előkelő úr, ez is báró.

PISTA (*megfordul, fivéréhez*). — Gyuri!

GYURI. — Mi!?

PISTA (*Gyurihoz suttogva*). — Te most aztán művelten kell társalogni, ahogy éppen tanultuk.

GYURI. — Hát persze!

FELSZEGHY. — Tehát ezek, — ök, — eh, eh, — az ön fiai?

GYURI (*Felszeghyhez*). — Oh jai, — bűdös egy pechem volt.

PISTA. — Eh, oly disznómód kutyául érzem magam, — s elaluvék, mint egy — eh, — herceg a szemetes ládán. Áh!

FELSZEGHY (*egy ideig nem is találva szavakat csak bámul, majd mintegy önmagához*). — Ezek meghülyültek, — vagy, eh — bolondot akarnak csinálni belőlem?

SZILASI (*büszkén*). — Mi? Micsoda fájtosan beszél már is a két sűrölvény? (*felkapva a pálinkáspoharak egyikét*). A fiaim, az ifjú báró urak egészségére! (*felhörpinti*).

GYURI (*felkapva a másik poharat*). — Mindkettő még sokáig . . .

SZILASI, GYURI és PISTA. — Éljen! Éljen! Éljen! MATYI. — És negyedszer is éljen, és ötödször is éljen és így tovább.

SZILASI (*fiai pót kardjára mutatva*). — Mi az ott rajtatok?

GYURI (*büszkén*). — Azok a mi kardjaink!

PISTA (*ugyanúgy*). — Hászen mafla lovagok vagyunk!

FELSZEGHY (*felugorva*), — El! El innen! Én itt egy hülyékintézetébe kerültem! (*elsiet; de az ajtóban Tollas jegyzővel ütközik össze*).

15. L E L E N E T

(*Előbbiek és TOLLAS*).

FELSZEGHY. — Áh! Bocsánat!

TOLLAS. — Oh kérem, kérem! (*beljebb kerülve*). Uram, éppen a járásbírósról jövök. Sajnálatos, de az okmányok átvizsgálásánál egy — sajnálatos tévedés nyomára jöttünk.

HEGYESI (*felfigyelve*). — Nos?

TOLLAS. — Röviden: Önök (*Szilasiékhoz*) nem az igazi örökösei e kastélynak.

(*Általánosan nagy meglepődés*)

SZILASI (*elbúsult arcával*). — Hogy lehet az? Hiszen tegnap még erősgette.

TOLLAS. — Igaz! (*vállvonogatva*). Sajnálom, hogy e reményt ébresztettem magukban, de tévedés volt. Az igazi örökös két „s” - sel, Szilassy Gerzson, ip-szilonnal írja nevét, míg maga egy „s” -sel és ível Szilasi Gerzson.

FELSZEGHY. — Már megtalálták az igazi örököst?

TOLLAS. — Igenis; épen ott volt ő is a járásbírósa-gon, igen előkelő, arisztokrata, tetőtől-talpig úr.

HEGYESI. — Hála Istennek!

SZILASI. — Ni csak, aszondja „hál Istennek”! — Mit is akarok mondani?

TOLLAS. — Valóban sajnálom, de ezen nem változ-tathatok.

SZILASI (*fiaihoz*). — Hát akkor nincs más hátra, menjünk innen; nincs itt már mit keresnünk. — Matyi!

MATYI. — Királyi fenség!

SZILASI (*dühösen*). — Majd meg királyi fenségezlek mindjárt!

GYURI (*panaszosan*). — Nem mondtam mindjárt? Ha már királyig jutunk, akkor kipöndörítenek.

SZILASI (*Matyihoz*). — Hozd a batyunkat.

MATYI (*el*).

HEGYESI (*egyszerre igen kedves*). — Nem akarnak előbb az uraságok ebédelni?

SZILASI (*mérgesen*). — Tartsátok meg a töltőtpapri-kátokat! Van még egy kis szalonnánk és kenyere-rünk a tarisznyában.

TOLLAS. — Az autó még lenn áll, azzal hazamehetnek,

MATYI (*a szín mögül*). — Vigyázat! A grófi vackokat viszem, a patákra valókat! (*bedobja a színre a csizmákat*). — No most a grófi — kofferek! Első második, harmadik! (*egyenként a csizmák mellé hajtja a batyukat*).

SZILASI. — Azért nem kell úgy dobálni a holminkat érted-e? (*fiaihoz*). — No előre, — fel! (*Az ifjak borult ábrázattal vállokra dobják a csizmákat, hónuk alá kapják a batyukat*).

FELSZEGHY. — Ez az önök, — eh — maguk utipoggyásza?

SZILASI (*dühöngve*). — Igen, ez a mi, (*majmolva*) eh, eh, — utipoggyászunk te vén maskara! — No gyerünk, előre!

A HÁROM SZILASI (*el*). —

MATYI. — Ah! Búcsúzni oly nehéz! Sokszor úgy szeretnék sírni . . . (*közben egy nagy színes zsebkendőt vesz elő, szeméit dörzsöli vele*). Oda a fizetés javítás! . . .

A TÖBBIEK (*mosolygó ábrázattal akarják levenni Matyi szeméről a kendőt, mire*)

FÜCGÖNY

62. sz. ODA A BÁRÓSÁG!

Bohózat 1 felvonásban — Fordította Sántha István — 7 férfiszereplő — Idő: jelenkor — Szín: előkelően berendezett fogadó szoba — Ára: 1 pengő — Az előadás joga 4 példány vételével szerezhető meg.

Vidéki grófi kastélyba bevonulnak az örökösök. Kissé furcsán festenek az előkelő milliőben, ami nem is csoda, mert az új bárói család nem más, mint Szilasi Gerzon parasztgazda és reményteljes csemetéi, akik váratlanul csöppentek bele az előkelő pozícióba. Sok kacagtató jelenet után az egész bárói cím megdől egy „i” betűn, illetve ipszilnon, amely Szilasi Gerzon nevének a végéről hiányzik. Az ex-örökösök sóhajtva hagyják ott a pütkösdí királyságot, hogy helyet adjanak a valódi Szilassy bárónak.

63. sz. FABIOLA

Római dráma 5 felvonásban — 20 női szereplő — Idő: III. század — Szín: római piactér, szoba, ebédlő, katakombák stb. — Ára: 1'50 pengő — Az előadás joga 5 példány vételével szerezhető meg.

Wisemann világhírű regénye színpadra feldolgozva. Megkapó képekben elevenedik meg előttünk a pogány Róma borzalmas kedvteléseivel. A „panem et circenses” szörnyű zsvivájába azonban már emberibb hangok is kezdenek vegyülni. A dicső vértanuk sorozatos hőstettei utat nyitnak Krisztus szent tanainak a pogány rómaiak szívébe s a darab főszereplője Fabiola, az előkelő római hölgy, akinek jellemében összpontosul a kor minden erénye és bűne, maga felveszi a szent keresztséget. A földfeletti Rómán győzedelmeskedik a földalatti Róma, hogy a kereszt fénye bevilágítsa az egész világot.

64. sz. A MARGIT-SZIGET KOLOSTOR SZENTJE

Történelmi színmű Árpádházi Boldog Margit legendája alapján 3 felvonásban — Írta Goriczky Elvira — 16 női szereplő — Történik a XIII. században — Szín: kolostori fogadóterem, zárdakert — Ára: 1'20 pengő — Az előadás joga 5 példány vételével szerezhető meg.

Margit királyi hercegnőt élete legnagyobb megpróbáltatásában: atya és fivére beháborújában állítja elénk. Mint gyermeket szülei ajánlják áldozatul Istennek a tatároktól szorongatott Magyarorszáért. Margit maga kéri Jegyesét, fogadja el váltságul életét családja és nemzete békéjéért. Megbocsát a beháború felkeltőjének, aztán alázatos engedelmesen elhagyni készül a szigeti kolostort, hogy Fehérvárra menjen, amikor Jézus leveszi homlokáról a töviskoronát.

ÁRA 1 PEN